

DE ZIUA INTERNAȚIONALĂ A ȘTIINȚEI PENTRU PACE ȘI DEZVOLTARE ACADEMIA ȘI-A DESEMNAȚ LAUREAȚII

Academician **Mihai CIMPOI**

Dr. hab. în studiul artelor și culturologie, dr. hab. în istorie **Liliana CONDRATICOVA**

Anul 2020, prin pandemia care îl marchează, a perturbat activitatea în diverse domenii, inclusiv în cel al cercetării și inovării, oferind învățăminte și posibilități de experiențe inedite. În consecință, strămutarea în mediul virtual a prelegerilor, lecțiilor publice, conferințelor a asigurat un altfel de dialog ca formă, nu și ca substanță.

Ziua Internațională a Științei pentru Pace și Dezvoltare din 10 noiembrie 2020 a fost consemnată și ea printr-o ședință solemnă on-line a Adunării Generale a AȘM, mediatizarea ei fiind realizată de Institutul de Dezvoltare a Societății Informaționale și de Privesc. eu, fiind disponibilă la link-urile https://www.youtube.com/watch?v=37X8gVxSQC0&feature=emb_logo&ab_channel=IDSITV și <https://www.privesc.eu/Arhiva/92536/>. Mesaje de salut cu prilejul evenimentului au adresat E.S. Peter Michalko, Ambasadorul Uniunii Europene în Republica Moldova și doamna Signe Ratso, Director general adjunct al Direcției Generale pentru Cercetare și Inovare a Comisiei Europene. Situația alarmantă, în care s-a pomenit umanitatea ca urmare a pandemiei și problemelor acesteia a readus cu certitudine știința în prim-plan, fapt subliniat de președintele AȘM, acad. Ion Tighineanu, în discursul său: „Știința are nevoie de susținere, de încredere din partea autorităților publice, a societății în general. Are nevoie de investiții direcționate și nu doar de cuvinte frumoase de Ziua Științei. Epidemia care a pus stăpânire pe lumea întreagă este un argument forte pentru conducerea statelor lumii de a reevalua locul și rolul științei în societate, necesitatea creării capacităților în domeniile cercetării și inovării și susținerii financiare a grupurilor de cercetători care formează temelia institutelor, oportunitatea atragerii tinerilor prin diverse programe, precum și necesitatea recunoașterii rezultatelor obținute și implementarea lor aici, acasă, în Republica Moldova”.

În cadrul ședinței solemne on-line a Adunării Generale a AȘM au fost anunțați laureații Premiilor AȘM pentru anii 2018–2019. Concursul pentru decernarea premiilor AȘM a demarat în conformitate cu Hotărârea Prezidiului AȘM nr. 64 din 30.07.2020,

care a stipulat și domeniile în care acestea se acordă – științele sociale, economice, umanistice și arte. Totodată, pentru prima dată la concurs au participat cercetători cu rezultatele obținute în ultimii doi ani de activitate, modificare operată în Regulamentul pentru decernarea Premiilor AȘM în anul 2019. Interesul față de concursul desfășurat de AȘM a fost semnificativ, mai multe echipe de cercetători propunând spre expertizare lucrări valoroase. Din păcate, printre concurenți au lipsit cu desăvârșire tinerii cercetători, fapt ce constituie un semnal alarmant pentru factorii decizionali care ar trebui să adopte o politică rezonabilă și complexă privind susținerea și promovarea noii generații de cercetători, oferindu-le oportunități de creștere, de organizare a traiului decent aici, acasă, fapt ce ar reduce exodul tinerilor nu doar din domeniul educației și științei, ci și din țară.

Comisia de decernare a Premiilor AȘM, în frunte cu acad. Mihai Cimpoi, a făcut publică Hotărârea nr. 178 din 30 octombrie 2020 a Prezidiului AȘM, prin care a fost aprobată lista laureaților Premiilor AȘM pentru rezultate științifice de valoare obținute în anii 2018–2019 în domeniile științelor sociale, economice, umanistice și arte și pentru promovarea științei în mass-media, după cum urmează:

Premiul în domeniul limba română „Eugeniu Coșeriu” a fost decernat Iraidei CONDREA, doctor habilitat, profesor universitar (Universitatea de Stat din Moldova), pentru ciclul de lucrări *Studii de lingvistică și sociolingvistică, studiul textului*.

Premiul în domeniul literatură „Grigore Vieru” a fost conferit Elenei PRUS, doctor habilitat, profesor universitar (Universitatea Liberă Internațională din Moldova), pentru ciclul de lucrări *Literatura ca demers intercultural*.

Premiul în domeniul istorie și filosofie „Alexandru Boldur” a fost decernat grupului de cercetători istorici în următoarea componență: doctor, conferențiar universitar Ludmila COJOCARU (Universitatea de Stat din Moldova); doctor habilitat, profesor universitar Anatol PETRENCU (Universitatea de Stat din Moldova); doctor, conferențiar universitar Virgi-

liu BÎRLĂDEANU (Institutul de Istorie al MECC); doctor Elena POSTICĂ (Muzeul Național de Istorie al Moldovei); doctor, conferențiar universitar Lidia PĂDUREAC (Universitatea de Stat „Alecu Russo” din Bălți), pentru ciclul de lucrări *Memoria victimelor regimului totalitar*.

Premiul în domeniul științe sociale și economice „Paul Bran” a fost acordat Elenei RAILEAN, doctor, conferențiar universitar (Universitatea de Studii Politice și Economice Europene „Constantin Stere”), pentru ciclul de lucrări *Teoria designului învățării metasistemice*.

Premiul în domeniul drept și științe politice „Constantin Stere” a fost conferit lui Victor JUC, doctor habilitat, profesor cercetător, director al Institutului de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice al MECC, pentru ciclul de lucrări *Oportunități și constrângeri de modernizare social-politică a Republicii Moldova în contextul apropierii europene și transformării relațiilor internaționale*.

Premiul în domeniul studiul artelor „Maria Bieșu” a fost decernat grupului de cercetători: doctor Natalia PROCOP (Academia de Științe a Moldovei); Valentina NEGRU (Universitatea de Stat din Moldova); Livia SÎRBU (Muzeul Național de Istorie a Moldovei); Marina CERCAȘIN (Universitatea de Stat din Moldova); doctor habilitat, conferențiar universitar Aurelia HANGANU (Universitatea de Stat „Dimitrie Cantemir” / Universitatea de Stat din Moldova), pentru ciclul de lucrări *Miscellanea Culturalis: artă, filologie, istorie*.

Premiul „Pârghia lui Arhimede” pentru promovarea științei în mass-media a fost conferit Elenei CECAN, realizator și redactor al emisiunii „Știință și inovare” de la IPNA Compania „Teleradio-Moldova”.

Menționăm că în cadrul ședinței festive a fost prezentat volumul *Titu Maiorescu. Epoca Eminescu*, apărut în anul 2020 la Editura „Junimea” din Iași (coordonator și prefațator academicianul Mihai Cimpoi). Tot cu ocazia sărbătorii profesionale internaționale a oamenilor de știință, Secția management academic și relații externe a AȘM a organizat o expoziție de fotografii.

Precizăm că Ziua Internațională a Științei pentru Pace și Dezvoltare este marcată în conformitate cu decizia Conferinței Generale a UNESCO din 2 noiembrie 2001. În Republica Moldova, această sărbătoare este oficiată timp de un deceniu cu denumirea Ziua Științei, odată cu aprobarea Hotărârii Guvernului Republicii Moldova nr. 1083 din 22 noiembrie 2010 „Cu privire la instituirea sărbătorii profesionale a lucrătorilor din sfera științei și inovării *Ziua științei*”. Indubitabil rămâne faptul că mai multe state și-au propus spre realizare asemenea obiective precum creșterea gradului de conștientizare a opiniei publice cu privire la rolul științei în societățile pașnice și sustenabile; promovarea solidarității naționale și internaționale pentru o știință comună; reînnoirea angajamentului național și internațional pentru utilizarea științei în beneficiul societăților; atragerea atenției asupra provocărilor cu care se confruntă știința și creșterea sprinului pentru efortul științific.

Comunitatea academică din Republica Moldova este deschisă pentru o colaborare științifică complexă și pregătită să ofere consultanță multilaterală și să contribuie prin rezultate eficiente, depune eforturi susținute pentru realizarea mai multor obiective în beneficiul dezvoltării durabile a societății.

Felicitări cordiale laureaților Premiilor Academiei de Științe a Moldovei!

